

El significat legal dels mots

El significat dels mots, el valor que els podem atribuir i amb el qual poden ésser usats per cada un de nosaltres, el determinen l'ús general i, especialment, dels bons autors, i les obres lexicogràfiques —els diccionaris— a les quals conferim caràcter normatiu. Hi ha, és clar, nombroses discrepàncies, sobretot entre l'ús general i el que prescriuen els diccionaris normatius, encara que aquests es basin essencialment en aquell ús, un cop garbellat i polit per la ciència dels lingüistes que ells han confeccionat, i no es pot negar que és en principi licita la divergència de posicions que s'origina pel fet que n'hi ha que donen més bel·ligerància a l'ús general i d'altres, en canvi, s'atenen únicament a la normativa acadèmica continguda en els diccionaris i en d'altres treballs paral·lels o complementaris. Però el que sempre ens ha semblat evident és que si en el significat d'una paraula coincideixen plenament d'una banda l'ús general, el parlar popular i, d'altra, el diccionari admès com a normatiu, poques controvèrsies hi pot haver sobre la validesa d'aquell significat: no hi ha altre a fer —llevat, potser, d'alguns casos molt excepcionals— que admetre dòcilment aquell mot amb el valor que coincideixen a reconèixer-li dos criteris de valoració en d'altres ocasions discrepants.

Existeix, però, un tercer factor de determinació del significat dels mots que, sorprenentment, accepten molts més dels que hom podria sospitar: els textos legals. Les lleis,

efectivament, així com les ordenances, els reglaments i els decrets, sovint necessiten precisar prèviament el significat de certs mots o expressions per tal de poder exposar degudament la seva part dispositiva. Podem parlar aleshores del significat legal —merament legal— d'un mot, el qual, però, no provenint d'autoritats acadèmiques té només una validesa dins d'un marc estrictament jurídic, sense que se'n hagi de sentir afectat el simple parlant ni el publicista i l'escriptor, que s'atenen més aviat als criteris en primer lloc exposats. I resulta certament sorprenent —tal com hem dit— que molts dels qui menystenen el que diuen els diccionaris quant al significat dels mots, admeten en canvi submissament les limitacions per legistes o governants que no sempre es mostren tan respectuosos com caldria envers uns fets del llenguatge per a alterar els quals no els reconeixem potestat. A tots ens pot arribar l'ocasió d'haver-nos de sotmetre —encara que sigui a contracor— a les prescripcions dels textos legals fins i tot en la tria dels mots i el valor que els atribuïm. Però una disposició legal no pot, essencialment, modificar el significat d'una forma de llenguatge, tal com pretén, sovint amb la intenció, en realitat, de falsejar o deformar la naturalesa exacta de les coses, i sembla ben encertat, per tant, de prescindir-ne en el nostre ús habitual i de regir-nos per criteris més lògics, adequats i dignes de crèdit.

Albert Jané